

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 września 2015 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu zasądził od pozwanej W. O. na rzecz powoda (...) Bank S.A. we W. kwotę 4.567,39 złotych z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku liczonymi od kwoty 2.666,87 złotych od dnia 24 października 2014 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 867 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu i oddalił powództwo w pozostałej części.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana W. O. zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki nr (...) z dnia 08.09.2009 r. na kwotę łączną 11.450,56 złotych, z której bank pobrał opłatę przygotowawczą w kwocie 40 złotych, prowizję w kwocie 360,77 złotych i składkę ubezpieczeniową w kwocie 1.049,79 złotych, wypłacając pozwanej kwotę 10.000 złotych. Zgodnie z § 2 pkt 1 i 2 spłata pożyczki następowała w 24 - miesięcznych ratach zgodnie z harmonogramem spłat a ostateczny termin spłaty kredytu ustalono na dzień 01.09.2011 r.

W czasie obowiązywania umowy pożyczki pozwana W. O. nie regulowała wszystkich zobowiązań wobec banku w terminie a w pewnym momencie w ogóle zaprzestała spłaty rat kredytu.

Pismem z dnia 1 sierpnia 2011r. powód (...) Bank SA z siedzibą we W. wypowiedział umowę nr (...) a wierzytelność z tytułu niespłaconej części pożyczki stała się wymagalna po upływie trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia, tj. z dniem 05.09.2015r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że żądania pozwu zasługują na uwzględnienie jedynie w części – w zakresie niespłaconego kapitału z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 08.09.2009r. w kwocie 2.666,87 złotych, odsetek umownych w kwocie 222,87 złotych oraz odsetek karnych, ale jedynie w części nie przewyższającej odsetek maksymalnych, tj. w kwocie 1.674,65 złotych – łącznie 4.567,39 złotych.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 359 k.c. maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne) (§ 2¹). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne (§ 2²)

W przedmiotowej sprawie niespłacona część kapitału pożyczki w kwocie 2.666,87 złotych stała się wymagalna z dniem 5 września 2011 roku, to jest z chwilą upływu trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia dokonanego pismem z dnia 01.08.2011 r. zgodnie z § 2 pkt 11 umowy. Od tej daty powodowy bank mógł - zgodnie z § 2 pkt 9 umowy – naliczać odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. Odsetki maksymalne od kwoty 2.666,87 za okres od 05.09.2011 r. do daty wniesienia pozwu, tj. do dnia 24.10.2015 r. wyniosły 1.674,65 złotych.

Żądanie pozwu w zakresie skapitalizowanych do dnia wniesienia pozwu odsetek karnych przewyższających odsetki maksymalne, tj. ponad kwotę 1.674,65 złotych jako sprzeczne z prawem nie zasługuje na uwzględnienie i w tej części Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że powołanie się przez pozwaną W. O. w uzasadnieniu sprzeciwu na trudną sytuację finansową skutkującą czasowym zaprzestaniem spłaty zobowiązań wobec powoda oraz wyrażona przez nią ocena, że dochodzenie przez powoda roszczeń z umowy pożyczki na drodze sądowej jest bezzasadne i krzywdzące jest w swej istocie zarzutem nadużycia przez powoda prawa podmiotowego podlegającym rozpoznaniu w świetle art. 5 k.c.

Przepis art. 5 k.c. stanowi, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Zasady współzycia społecznego to nieskodyfikowane powszechnie normy postępowania, funkcjonujące aktualnie w społeczeństwie polskim i mające na

celu ochronę społecznie akceptowanych wartości (czyli stanów rzeczy) lub dóbr niematerialnych. Zasady te mają silne zabarwienie aksjologiczne, co zbliża je do norm moralnych, charakter obiektywny, w czym są podobne do zwyczajów, oraz walor powszechności, co odróżnia je od zasad słuszności, które odnoszą się także do indywidualnych, rzadko spotykanych sytuacji. Potrzebę istnienia w systemie prawa klauzul generalnych określa trafnie wyrażone w piśmiennictwie stwierdzenie, iż brak takich klauzul mógłby prowadzić do rozstrzygnięć formalnie zgodnych z prawem, ale w konkretnych sytuacjach niesłusznych, ponieważ nieuwzględniających w rozstrzyganych przypadkach uniwersalnych wartości składających się na pojęcie sprawiedliwości nie tylko formalnej lecz i materialnej. Powszechnie uznaje się związek zasad współzycia społecznego, do których odwołuje się klauzula generalna z art. 5 k.c., z ogólnie uznanymi normami moralnymi. Wskazuje się, że ma ona na celu zapobieganie stosowaniu prawa w sposób, który ma na celu wywarcie skutków niemoralnych, albo rozmiągających się zasadniczo z celem, dla którego dane prawo było ustanowione.

Dochodzenie przez powoda roszczeń wynikających z zawartej umowy pożyczki jest realizacją konstytucyjnie zagwarantowanej zasady prawa do sądu i nie może być uznane za nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 k.c., nie pozostaje w sprzeczności z zadaniami współzycia społecznego.

Na podstawie art. 359 § 1 i 2 k.c. Sąd Rejonowy przyznał powodowi prawo do dalszych odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku liczonymi od kwoty 2.666,87 złotych od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 24 października 2014 roku do dnia zapłaty stosownie do § 2 pkt 9 umowy pożyczki.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwaną.

Apelację od wskazanego wyroku złożyła pozwana, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie.

Zarzuciła wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że miała po jej stronie miejsce zwłoka w spłacie zobowiązań, w sytuacji, gdy realizowała płatności zgodnie ze swoimi możliwościami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Mając na uwadze, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego, to stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone jedynie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Uznając ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym za prawidłowe, Sąd Okręgowy podziela je i przyjmuje za własne.

Przede wszystkim należy podkreślić, że prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął, że pozwana pozostaje w opóźnieniu ze spłatą zobowiązań zaciągniętych w stosunku do powoda. Wbrew bowiem twierdzeniom apelacji zobowiązania te winny być regulowane w terminach wynikających z umowy łączącej strony, a nie w terminach dowolnie ustalanych przez pozwaną, zgodnie z jej możliwościami finansowymi.

Apelacja pozwanej zdaje się nie kwestionować istnienia i wysokości zadłużenia wobec powoda, a żądanie apelacji oparte jest na twierdzeniu, że sytuacja majątkowa pozwanej nie pozwala na spłatę zadłużenia.

Co do zasady niewątpliwie powód będący wierzycielem pozwanej z tytułu zaciągniętego przez pozwaną długu, ma prawo dochodzić jego spłaty na drodze postępowania sądowego.

Wobec powyższego roszczenie to wymaga jedynie oceny w świetle zgodności jego dochodzenia z zasadami współzycia społecznego.

W ocenie Sądu Okręgowego, w realiach przedmiotowej sprawy brak jest podstaw do zastosowania przepisu art. 5 k.c.

Przepis ten ustanawia zakaz korzystania z praw podmiotowych sprzecznie ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem prawa lub zasadami współżycia społecznego. Dyrektywa powszechnego respektowania zasad współżycia społecznego, nie budzi wątpliwości w doktrynie i judykaturze. Klauzula ta ma jednak szczególny charakter; przełamuje zasadę, że wszystkie prawa podmiotowe korzystają z ochrony prawnej, toteż jej zastosowanie musi być uzasadnione okolicznościami rażącymi i nieakceptowanymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2011r., II CSK 438/12).

Z istoty swojej domaganie się należnego świadczenia przez wierzyciela z tytułu wykonania ważnie zawartej umowy nie może być uważane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Sama zaś zła sytuacja finansowa strony pozwanej nie może stanowić podstawy do oddalenia powództwa w oparciu o zasady współżycia społecznego, skoro roszczenie to wynika z zobowiązania zaciągniętego dobrowolnie przez pozwaną, a umowa z której dochodzone roszczenie wynika nie zawiera jakichkolwiek postanowień mogących być ocenionymi jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Kierując się przedstawioną argumentacją, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.